

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema XCIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

THEMA XCIX.

Esa. 64

Emarcuimus omnes quasi folium, & iniquitates nostras quasi ventus abstulerunt nos.

DISPOSITIO.

Hæc pauca Esaïæ Prophetæ verba exstant in prolixa ista preceatione populi Israelitici: In qua miseri in exilio Babylonico, non tantum iram Dei super peccata agnoscunt, & iniquitates suas confitentur, sed & miseriam suam deplorant, & Deum, ut opem illis ferat atque in patriam reducat, orant.

His autem verbis, miseriam suam deplorantes Iudæi, comparant seipfos foliis arborum deiectis & à vento abreptis. Ista iam considerabimus, & primum rationem comparationis audiemus. Deinde vero, quia isthæc comparatio non ad Hebræos tantum, sed ad nos omnes eleganter accommodari potest, videbimus etiam, quid eadem nos quoque possit & debeat monere.

I. Pars.

I. Singularem suavitatem & gratiam habent folia arboris virefcentia. Quia (præterquam suam quod habent utilitatem, dum tegunt & defendunt fructus adhuc teneros progerminantes, à priuigna, frigore & variis tempestatibus) sunt singulare ornamentum arborum. Ideoque arborum iucundissimum tum est aspectus, quando folia virentia crescunt, quod fit tempore veris & æstatis. Contra postquam deciderunt folia tempore hyemis, nudæ quasi arbores, & tanquam emortuæ apparent. Sic olim populus Israel, cum in flore esset, tempore Davidis, Salomonis, & cæterorum piorum Regum, qui patres patriæ erant & Angusti, singulare erat decus, & ornamentum omnium Regnorum mundi excellentissimum. Quippe populus Dei electus: qui Deum quotidie præsentem, Deut.

Deuter. 4. v. 7. & responsa dantem super arca foederis; eumque defensores habebat, Deut. 7. v. 16. sed & cultum illius sacrum præ omnibus aliis habebat syncerum, iuxta præscriptum legis, &c. Clarus erat hic populus stupendis miraculis, quæ propter ipsum & in ipso fecerat Deus: dum tot reges deuicti, mare siccatum, Sol substitit, retrogressus est, deleti omnes aduersarii quotquot infesto exercitu contra terram sanctam veniebant, vt Assyrii, Syri, Edomitaræ, &c. Historiæ notæ sunt.

2. At sicut cum imminente hyeme folia decidunt de arboribus, dum exsiccantur & marcescunt, nihil habent incunditatis amplius, sed in fimum & lutum vertuntur atque pedibus conculcantur, tandemque in nihilum rediguntur: Ita postquam populus Israeliticus in tristem fuit captiuitatem abductus, Regibus cum regno deletis & vastatis omnibus ciuitatibus: ipsique homines liberis gentibus seruire coacti sunt: omnis illorum gloria, omne decus gentis in fimum abiit. Vt vere dicere possint: Emarcuimus sicut folia, in quibus nihil succi & vigoris amplius est. Regno, Regibus, patria, cultu sacro, bonis & donis omnibus, tum fuerunt priuati. Vide querelam Psalm. 137. v. 1.

3. Et sicut ventus folia arida sic disicit, vt à suo loco, vbi olim flouere, longissime remoueantur: Ita peccata populi Israelitici *illum* (tanquam ventus) expulerunt ex patria in regionem remotissimam, Babylonem. Hoc factentur, hoc deplorant in verbis prælectis.

L. Quamuis autem vsus principalis, nostro instituto seruicns, in altera parte iam sequetur, tamen vnum hic notabimus, de quo Paulus nos etiam monuit Roman. ix. vers. 27. Si Deus naturalibus ramis non pepercit, &c. Huic assine est id, quod Christus (in via ad mortem) reliquit considerandum mulieribus, & cæteris atque sic etiam nobis, Luc. 23. v. 31. Si hoc sit in viridi, &c. Cogitemus enim, si Deus tanta seueritate puniuit peccata, in populo suo, quem eligit sibi in peculium: quem suam
hæc

hæreditarem primogenitum suum, &c. vocavit, Exod. 19. v. 5. & 4. v. 22. Deut. 9. v. 19. & 7. v. 6. & quem tam impense dilexit. quid de nobis fiet, qui ex gentibus sumus oriundi, & foimus olim sine Deo & sine testamentis, &c. Ephes. 2. vers. 12.

Satis igitur est præteritum tempus in peccatis transigisse, 1. Pet. 4. v. 3.

II. Pars.

Quod hic Judæi in exilio Babylonico conqueruntur de sua miseria, id eleganti huius similitudinis accommodatione ad totum genus humanum, potest tractari, & de singulis hominibus intelligi. Neque est huic proposito inconueniens, illa de foliis marcescentibus similitudo, quæ etiam extat Syr. 14. v. 19.

1. Primum enim homo in flore ætatis, aut dum est corpore sano, vegeto, &c. similis est foliis arborum virentibus. Jucundus aspectu grata omnia ipsius studia. *Ein junger gesunder Mensch grünet und wächst wie ein Baum.*

2. At sicut folia exsiccata marcescunt & deiciuntur, amittunt suam venustatem, &c. Ita hominis vires morbis exsiccantur aut debilitantur, omnisque mox vigor & color transit, vt decidat, & concidat sicut folium homo. Huius vanitatis sæpe nos commoneseri vult scriptura, per conformes res florentes atque virentes: at mox marcescentes: vt sunt flores, Psal. 103. v. 19. gramen, Psal. 90. 102. 103. & Esa. 49. v. 6. & 7. & cætera.

3. Tandem vero plane disiciit ventus illa folia, vt non appareant loco pristino. Ita mors (ventus ille vrens) hominem prosteruit, & ex oculis hominum remouet, vt non amplius conspiciatur. Et sicut folia arborum olim aspectu iucundissima, tandem pedibus conculcantur, & in solum & lutum vertuntur: Sic homo tandem in terram conditur, & in puluerem vertitur: *Was muß mir Süßes lassen auff Ihme gehen.*

1. Vbi

1. Vbi hoc vnum hic paulo altius repetemus; scilicet, unde fiat, quod homo sic marcescat? Peccata sic ipsum faciunt marcescere, exsiccari, & c. sicut hoc loco habetur. Est enim mors stipendium peccati, Rom. 6. Inde ira Dei hoc tribuitur, Psal 90. v. 7. & 9.

2. Itaque non superbiendum, dum folium adhuc viuet in arbore. Cogita de tempestate siccante, vento deuiciente folium. Cauenda peccata, & hoc agendum, vt reuiuicamus cum gaudio. Ne simus impii, quos ventus dissipat, Psal. .v. 4. Sed vt iterum colligamur per Angelos à 4. ventis, Matth. 24. v. 31. postquam mors dissipauerit, vtique efflorescamus in nouissimo die, Esa. 26. v. 19.

F I N I S.

THEMA C.

Ezech. 33. v. 11.

Viuo ego, nolo mortem peccatoris, sed magis, &c.

Dispositionem huius Thematis vide supra, in I. parte Promptuarii, Classe VII. Num. VII. pag. 723.

THEMA CI.

Ezech. 37. v. 1. ad 11.

Visio Prophetæ de ossibus aridis reuiuifcentibus.

D I S P O S I T I O.

Famosa est hæc visio, & omnium Ecclesiarum Christi lectione celebrata. [Sic enim Hieronymus orditur explanationem huius loci] Etq; plane singularis hic locus, cui similis non exrat in vniuersa historia sacra. Notandum autem, quod Propheta disertis verbis innuit, non corporalem istam fuisse visionem, quam viderit Ezechiel oculis corporeis; sed in spiritu ipsi hanc visionem monstratâ, sicut id Propheta erat solenne. Eduxit enim ipsum manus Dei, non in corpore, sed extra corpus. (Sic Hieronymus sentit.) Quamuis alias Paulus nesciat an in corpore

vcl